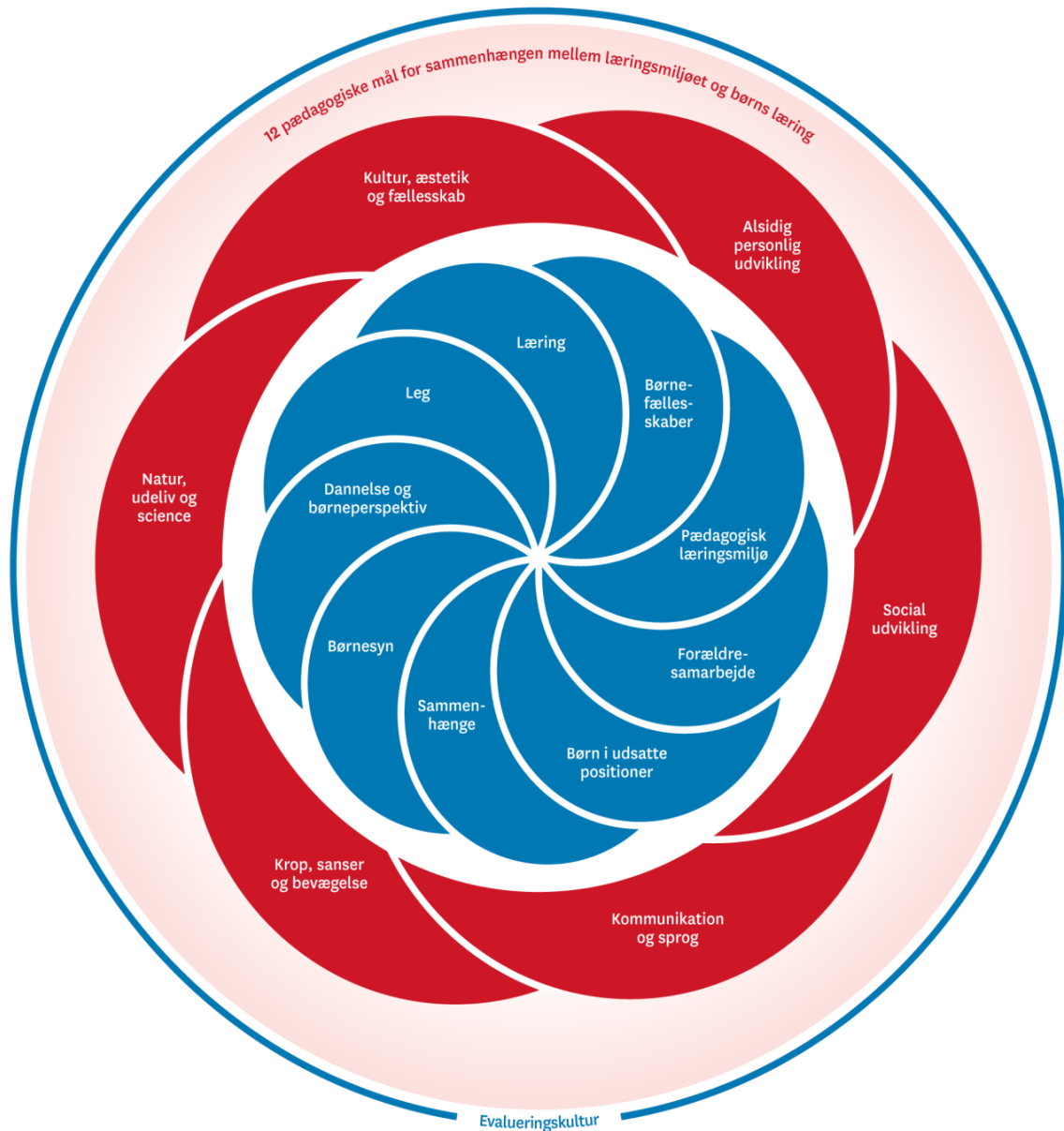

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Skovstjernen 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Skovstjernen er en selvejende institution, med 1 leder, 2 teamkoordinator og omkring 25 ansatte, der er skønt beliggende i Forskerparken Scion/DTU i Hørsholm. Vi blev i 2015 certificeret idrætsinstitution, hvilket betyder, at vi har et særligt fokus på krop og bevægelse. Vi er allermest optaget af at skabe gode rammer for nærvær, venskaber, leg og læring i børnenes hverdag og lægger stor vægt på, at hjælpe børnene til at blive selvhjulpne.

Skovstjernen består af i alt 7 stuer, 3 vuggestuegrupper, 1 vug/børnehave og 3 børnehavegrupper.

Skovmus:	10-12 vuggestuebørn i alderen $\frac{1}{2}$ år - ca. 2,5 år
Muldvarpe:	10-12 vuggestuebørn i alderen $\frac{1}{2}$ år - ca. 2,5 år
Bjørne:	10- 12 vuggestuebørn i alderen $\frac{1}{2}$ år - ca. 2,5 år

Mariehøns:	vuggestue/børnehavebørn i alderen ca. 2,5 år - ca. 3 år
Larver:	børnehavebørn i alderen ca. 3 år- ca. 4 år
Brumbasser:	børnehavebørn i alderen ca. 4 år - ca. 5 år
Græshopper:	børnehavebørn i alderen ca. 5 år - 6 år.

På hver vuggestuegruppe er der ansat 1-2 pædagog og 1 erfaren pædagogmedhjælper eller en ung medhjælper

I børnehavegrupperne er der tilknyttet 1 pædagog og 1 medhjælper til hver gruppe og afhængig af gruppestørrelse evt 1 pædagog eller medhjælper yderligere.

Derudover har vi en naturpædagog ansat, der arbejder på tværs af børnehavegrupperne.

Vi har i sommer/efterår 2017 været aktivt deltagende i en film om "Børn og leg - om legekultur og pædagogik", samt "fødselsdagskultur" forår 2019 lavet af Søren Schmidt og Svend Rossen UCC. Forår 2020 har vi været en del af podcasten "børnehøjde", hvor vi bidrog til læringsmiljøer i morgenafleveringen. Vi har også deltaget i en artikelserie omkring cykelleg i Børn og unge i foråret 2020.

Vi bor i naturen og vægter naturen højt. Vi anser vores udeareal, som et ekstra pædagogisk rum, hvor børnene uanset alder får stimuleret alle sanser. Vores kuperede legeplads og skoven lige uden for lågen, indbyder til motorisk stimulans, lige fra det lille vuggestuebarn der øver sig i og gå i det høje græs og op ad bakker, til de ældre der kravler op og ned af træstammer og klatre i træer. Det er derfor også et bevidst valg at vi aldrig går tur med vuggestuebørnene i klapvogne, men de bruger der kroppe.

Sund mad får vi fra vores eget produktionskøkken, med sølvmærket i økologi. Vores dygtige køkkendame sammensætter en varieret ugemenu, efter fødevarestyrelsens anvisninger.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Skovstjernen oplever man, fra det sekund man træder ind ad døren, en varm, rolig positiv stemning, det er i hvert fald det vi hører fra samtlige der sætter deres ben her første gang. Det er også den måde vi ønsker at møde vores børn, på en anerkendende, nærværende, engageret og opmærksom måde. Vi er meget optaget og opmærksomme på at den tid vi er i Skovstjernen er børnenes tid.

Vi møder børnene i anerkendelse og forståelse, tager deres initiativer alvorligt og anviser dem til nye, hvis initiativet ikke lige er så hensigtsmæssigt, som vi vurderer. Det er som et led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Eks: 2 drenge på 3 år sidder og leger med biler på et vejtæppe på gulvet. De kører med henholdsvis en rød og en gul bil. Drengen med den gule bil, tager den røde bil ud af hånden på den anden dreng og drengen med den røde bil slår drengen der har taget hans bil ud af hånden med en tilfældig bil, lige i panden og der kommer et rødt mærke. Begge drenge græder højt samtidig med de stadig kæmper om den røde bil. Pædagogen sætter sig roligt med dem nede på gulvet og siger "hvad var det lige der skete" ? begge drenge græder stadig, og pædagogen puster på panden og siger "av, det gjorde da også ondt og få en bil lige i panden", drengen der blev slået holder op med og græde og nikker. Den anden dreng græder stadig en lille smule og pædagogen spørger ham " hvorfor synes du, du skulle slå ham i panden med en bil? Drengen svarer trist "fordi han tog min bil" pædagogen " det kan jeg da godt forstå du blev ked af, det skal han heller ikke, men hvad kunne du have gjort i stedet for at slå ham?" drengen " sige stop eller la vær" Pædagogen " ja, det var en god ide" pædagogen henvendt til drengen der blev slået " var det fordi du godt kunne tænke dig og lege med den røde bil" drengen nikker. Pædagogen " så kunne du spørge, "må jeg låne den?" drengene kigger på hinanden og så spørger, drengen der tog bilen "må jeg låne den?" den anden dreng tænker lidt og siger" lige om lidt, jeg skal lige køre en tur" så kører han en runde og så giver han den røde bil til drengen, som giver ham sin gule bil og siger, " så kan vi bytte" herefter leger de grinene videre med bilerne.

Her giver pædagogen sig tid til og høre begges versioner og i stedet for at sige man må ikke slå, eller tage noget ud af hånden på en anden, så anviser hun dem til, hvad

kunne de have gjort i stedet for og støtter dem i forhandlingsdelen. Der går ikke en vinder eller taber ud af den konflikt, men børn der bliver lyttet til.

Begrebet dannelse er et begreb for de tillærte evner, dvs evner der ikke er medførte, så vi er i Skovstjernen meget opmærksomme på den dannelsesrejse vi er med til at sende dem videre med.

Gennem hele dagen gives der plads til legen, legen har værdi i sig selv og vi skaber miljøer, der både tager hensyn til børneinitieret leg og vokseninitieret leg. Der er lege hvor barnet går forrest eks: nogle 4 årige drenge begynder og bygge en hule med tæpper henover borde, byggeriet udvikler sig, reoler på hjul, stole sættes sammen og en pædagogmedhjælper følger dem, henter flere tæpper og i løbet af formiddagen er hele stuen omdannet til en kæmpe hule, hvor alle børn kan være i og samlingen holdes og det hele står til næste dag med, da der foregår en masse gode lege i og omkring den.

De voksne planlægger og gennemfører aktiviteter i mindre børnegrupper om formiddagen. Her går den voksne forrest og har en plan og formål med aktiviteten eks. Formiddagsaktivitet som cykelleg, her sætter pædagogen rammen for lege på/med cyklerne, men i alle vores aktiviteter lyttes der også til børnenes initiativer og da en pige vil vise hvad hun kan under cykellegs aktiviteten, følger pædagogen det og pigen viser cykelkunster, de andre børn er meget imponeret og pædagogen griber hendes initiativ og støtter flere børn i disse cykelkunstner, som de pludselig også kan og selvværdet løftes.

Pædagogerne afstemmer hvordan barnet har det og er støttende og opmuntre.

Leg dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammer for

Eks: 2 piger på 2 år går hen i køkkenkrogen, hvor pædagogen har dækket bord, så der står lagkage kopper og tallerkener på det lille bord. Den ene pige går straks i gang med at tage et stykke kage på tallerkenen og den anden går til komfuret og sætter en gryde ind i ovnen. Lidt derfra står en dreng på 1,5 år med en bamse under armen og kigger på. Pædagogen siger " du spiser lagkage" pigen nikker og siger "kage" den anden pige, der er optaget ved komfuret siger " mad" pædagogen siger "du laver mad, er den varm"? Pigen siger " ja, varm, pas på" og tager tallerkenen ud og puster på den. Pædagogen puster også på den da pigen holder den hen til hende. Pigen der spiser lagkage puster også på den da den kommer forbi hende. Drengen står stadig på afstand og kigger. Pædagogen siger " må jeg få noget kaffe" pigen der spiser kage nikker og siger ja, men der sker ikke mere. Pædagogen spørger igen og den anden pige

hælder straks op i en kop og siger " på den er varm" pædagogen puster, "drikker " kaffe og siger "jeg puster lige på den, så nu er den god". Pigerne snakker lidt hver for sig, men nævner indimellem at det er fødselsdag, den ene henter en dukke og sætter den til bord imens hun giver den kage og siger umm. Pædagogen siger til drengen der kigger på afstand, " vil du være med til at holde fødselsdag?" drengen træder lidt forsigtigt nærmere og pigerne kigger på ham og bamsen. Denne ene pige "ska bamse ha kage?" den anden pige "lagkage" pædagogen "så kan bamse sidde her og få lagkage". Drengen "mig" pædagogen "du vil også have lagkage " han smiler og nikker, pædagogen finder endnu en stol som han kan sidde på og begge piger får pludselig meget travlt med at betjene bamse og dreng, der både får lagkage, kaffe, kakao og pizza. Drengen griner og råber hurra, de griner alle og råber hurra.

Pædagogen fodre legen, invitere andre ind i det legende fællesskab.

Gennem legen sker læring og læring foregår hele tiden når vi arbejder med udfordre børnene i deres nærmeste udviklingszone, i vores planlagte aktiviteter, daglige rutiner, i relationerne og giver plads til at lade børnene være nysgerrige.

Vi forsøger at skabe trygge, stimulerende pædagogiske læringsmiljøer, som er udgangspunktet for arbejdet med børns læring, læringsmiljøer der bidrager til det enkelte barns læringsproces. Heri ligger alle hverdagens rutiner, gentagelser og måden hvorpå vi indretter og organiserer os.

Vi bestræber os på at støtte mestring, Børn kan perioder af deres liv være udfordret, her er det særligt vigtigt at støtte mestring

Eks: et barn har det lidt vanskeligt i forhold til at danne relationer i de 4 åriges børnegruppe, det har været vanskeligt for pædagogerne at inkludere barnet da, barnet ofte trækker sig. I forbindelse med et projekt med fokus på sprog, hvor Bukke Bruse indgår, arbejder pædagogen frem mod et teaterstykke med børnegruppen. Barnet får rollen som trolden og de andre børn både gyser og griner over den rolle, som barnet går sjovt og aktivt ind i. Pædagogen giver trolden meget plads i stykket og ser de spirende relationer der opstår, efter dette projekt bliver barnet længere i legene og oplever at de andre børn gerne vil lege og byde ind til leg

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Igennem struktur og organisering skaber vi pædagogiske læringsmiljøer hele dagen. Alle ansatte ved hvad de skal hver dag og børnene opdeles i mindre grupper, ud fra de muligheder vi har, således at de voksne kan være i en tæt kontakt med de enkelte børn. Gentagelser, indretning, orden og daglige rutiner gør det ligeledes forudsigeligt for børn som voksne

I vuggestuen som børnehaven sørger personalet for at der indbydes til gode legemiljøer, der laves indbydende zoner der indbyder til god leg.

Uddrag fra pædagogisk tilsyn

Børnehaven:

Jeg går ind på Larverne, hvor døren er åbnet ind til Brumbasserne. Morgenåbningen tilbyder flere forskellige legetilbud fordelt over forskellige stationer i rummet, blandt andet tegneaktiviteter, plusplus, magnetleg. Alle børn er fordybet i leg i grupper af 2 eller 3 børn. Der er en god ro ved mange af stationerne, men også plads til vildere leg. To børn leger i puderne og der er plads til at de udfolder sig fysisk, mens to andre børn sidder og leger i ro med magneter kort derfra.

En pædagog sidder ved et bord bagerst i rummet og leger med plusplus med to børn. Hun sidder så hun har ryggen til de andre børn, men har overblik over indgangen til rummet. Hun virker opmærksom på alle børn og varsler i god tid børnene, da de skal bryde op. "Vi skal ned at åbne nede på Mariehønestuen. Læg dine snurretoppe heri, så bygger vi videre dernede." Pædagogen tager forskellige af stationerne med ned på Mariehønestuen og rydder på den måde også op i tilbuddene

på Larverne samtidig med, at de børn, hun tager med, får mulighed for at fortsætte deres leg i det andet rum. Børnene følger med pædagogen - hopper og griner og smiler - mens de hjælper med at bære tingene.

Vuggestuen

I vuggestuen er der hele tiden god småsnak mellem børn og voksne. Pædagogerne kommenterer og fortæller, hvad de selv og børnene gør både i rutinerne, legen og

fælles aktiviteter. Der er ingen personlig snak mellem personalet. Pædagogen følger barnets initiativ i legen og med-leger, mens hun sætter ord på, udvider og holer passende pauser i sine egne kommentarer for at få barnets indput med. Hun guider og hjælper barnet og bruger ord, barnets forståelse understøttes af gennem handlingen. Det ses blandt andet på bjørnestuen, hvor nedenstående eksempel er fra, men er en generel betragtning blandt pædagogerne i vuggestuen.

Eksempel:

"Du må fortælle mig, hvordan tigreren skal komme fra den ene bil til den anden. Ellers ved jeg det ikke." Barnet vender bilen. "Sådan, så kan vi få tigreren over, men du skal hjælpe til med fingrene." Det hele foregår i en roligt og afstemt tempo. Efter legen gentager barnet nogle af de sætninger og ord, pædagogen har præsenteret under legen. I vuggestuen spørges der også uddybende ind til børnenes optagethed: "Hvordan fik du det sår? Hvad skete der? .. Faldt du?" "Kan du huske vi så en edderkop sammen med V i går?" Eksempler som ovenstående ses flere gange i vuggestuen blandt pædagogerne, hvor der generelt tales og gives pauser

Det er stort set ingen snak mellem personalet. Børnene bliver generelt længe i deres leg og aktiviteter omkring på stuerne. De voksne bliver også i legen og på deres stationer og der er en fordybelse og et nærvær fra både børn og voksne. Dette ses i hele huset.. I det følgende ses eksempler på begge tilfælde.

Børneinitieret:

En pædagog leger med en gruppe børn. Legen er koncentreret om hende og styret af få børn, mens andre er med i periferien. De børn, der ikke styrer legen, gentager og prøver at afkode. Et godt stykke tid går legen ud på at pædagogen skal ligge og være syg og børnene løber rutefart mellem hende og sandkassen for at give hende mad

Vokseninitieret:

I børnehaven ser jeg pædagogerne være anerkendende i deres kropssprog, stemmeføring, kontakt til og samtaler med børnene. De hjælper og guider. I værkstedet ser jeg også hvordan pædagogen taler med en børnegruppe ind i en fælles vedvarende tænkning, når børnene taler om hvor deres tegnede balloner flyver hen. Pædagogen taler om hvordan det er at stå med en ballon i hånden, give slip på den og se den flyve væk og børnene fortæller om oplevelser, de har haft. Samtidig øver børnene sig i at male og lærer begreberne "helt ud til kanten og hjørnerne" og

"tage det hele" med penslen. Det er fraser både pædagogen og børnene gentager, mens børnene grundigt maler helt ud til kanten af papiret og dækker hele papiret med samme farve.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når et barn starter i Skovstjernen, holdes der et opstartsmøde hvor pædagogen, der skal tage i mod barnet fortæller om rutiner og de pædagogiske overvejelser der er knyttet til dem. Forældrene beskriver barnet og sammen planlægges opstarten til hverdagen i Skovstjernen. Derudover er det også her muligt at forventningsafstemme, dette er første spæde start på det gode samarbejde. Vi tilstræber at alle familier føler sig som Skovstjernefamilier, som gerne skulle vise sig ved at føle sig velkommen, mødt i positiv forventning og anerkendt, alt i alt er denne relation mellem familier og personale det vigtigste for det gode, tillidsbaserede samarbejde.

Samarbejdet med forældrene er en forudsætning for at barnets trivsel og læring. Vi har et tæt samarbejde og er i ærlig dialog med forældrene også når vi oplever udfordringer på vores vej.

Den daglige dialog indeholder beskrivelser om barnets trivsel, udvikling, hverdag. Det kan være alt fra beskrivelser af hverdagssituationer, til renlighed, udfordringer med at blive afleveret/hentet, Har et barn/ en børnegruppe brug for en ekstra indsats indgår vi i en faglig sparring med inklussionspædagogerne. Har et barn brug for ekstra støtte og indsats afholdes der møder efter behov, hvor PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) deltager. Flere forældre beskriver hvor glade de er for, at vi sammen lægger pædagogiske handleplaner, når vi møder udfordringer i vores hverdag.

Til information benytter vi vores fælles digitale platform, børneruden. Forældrene benytter den til praktiske informationer, så som barnets fravær, information om afhentningstidspunkt og hvem der henter, samt relevante informationer, der kan påvirke barnet dag. Dette giver personalet bedre tid med børnene, da de ikke skal forstyrres af telefonbeskeder, der fjerner deres tid med børnene. Personalet benytter den ligeledes til små beskeder og registrere sovetider.

Derudover informerer vi om alt fra opslag om sygdom til beskrivelse af pædagogiske projekter, ugens aktiviteter, billeder, beskrivelser af hverdagen, alt sammen for at give forældrene en indsigt i vores hverdag, fokusområder, pædagogiske overvejelser, læringsmiljøer, der sikre børnenes trivsel og udvikling.

Vi benytter os af "eksperter" blandt forældrene, som f.eks. en tandlæge, som kommer og viser børnene noget om tandpleje, en politibetjent, der fremviser sin politibil, en tegner der kommer og fortæller historier og tegner med børnene eller en forældre der bare godt kan lide og sidde og synge og spille på sin guitar med de børn, der hygger sig med det.

På vores årlige forældremøder får forældrene en grundig indsigt i vores hverdagsrutiner og de pædagogiske overvejelser der ligger til grund for vores organisering og planlægning af hverdagen.

Forældrebestyrelsen er engageret og involverer sig i tiltag der kan styrke fællesskabet. Det kan være hilsekultur, modtagelse af nye familier, hvordan afholdes høstfest og julefest, i et stort hus, i et inkluderende fælleskab osv. Bestyrelsen er optaget af at alle skal føle sig som en del af et fælleskab.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan, af forskellige årsager, være i en udsat position i kortere eller længere tid af deres liv. Her spiller det gode forældresamarbejde en væsentlig rolle, da det kræver et godt tillidsbaseret forældresamarbejde og støtte barnet og familien med den udfordring der er til stede. Vores organisering af børn i mindre grupper, er godt for alle børn, men særligt børn i udsatte positioner nyder godt af denne organisering. Her mødes barnet af en nærværende voksen, der støtter barnet i den situation det er i. Ud fra de ressourcer vi har, tilrettelægges en hverdag, ud fra en pædagogisk handleplan, der kan give barnet det optimale udbytte af den udfordring der er til stede. Det kan dreje sig om sprogstimulering, sansemotorik, svært ved selvregulering, følelsesmæssig sårbarhed osv. Vi møder barnet i positiv forventning, inspireret af Marte Meo metoden, får afdækket hvad der er på spil og hvor vi kan motivere barnet til at deltage i fællesskabet. Vi holder børnemøder benytter vi os også af fri for mobberi materialet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Overgangen fra vuggestuen til børnehaven sker i et planlagt forløb, hvor barnet trinvist besøger gruppen og bliver fortrolig med hverdags rutinerne og det pædagogiske personale der skal modtage barnet. Der laves en overleveringssamtale, med afsæt i dialogmaterialet hjernen og hjertet med forældrene for at sikre at barnets start bliver så god som muligt.

Fra barnet starter i vuggestuen til de skal i børnehaveklasse skaber vi en hverdag med læringsmiljøer, der sikre at styrke fysiske, psykiske, kognitive og sociale kompetencer, der er et godt fundament for en skolestart. I tæt samarbejde med forældrene støtter vi barnet i de udviklingstrin de gennemgår, giver barnet små kærlige skub og beskriver for forældrene hvilke pædagogiske overvejelser der ligger til grund for vores handlinger. Da vi arbejder med aldersopdeling i børnehaven og har en vuggestuegruppe med 2,5-3 årige kan vi i disse grupper have et særligt fokus på barnets udviklingstrin og hvor, der skal være en indsats.

I den ældste gruppe arbejdes der særligt det sidste år med fokus på at gøre barnet klar til at modtage den læring de skal være klar til at modtage når de starter i børnehaveklassen. Det er i alle hverdagsrutinerne, aktiviteterne og i samspillet med andre, at forberedelsen finder sted.

Det sidste år på Græshoppestuen inden skolestart skal være lærerigt, sjovt og udvikle børnene bedst muligt til at tro på sig selv og begå sig socialt.

Det er vigtigt for os at børnene fornemmer en forskel når de bliver Græshopper, så de får både mere frihed og ansvar. Eksempelvis kan en mindre gruppe børn nu lege alene i et af værkstederne, eller lege og spise frugt med et par venner - uden voksne på legepladsen.

Vi er meget bevidste om dagen igennem at skabe udviklende og varierende læringsmiljøer, som giver plads til forskellige rollelege samt mulighed for at tilegne sig viden og nye færdigheder ud fra de seks læreplanstemaer

Eksempler på dette kunne være at vi laver et sproghjørne, hvor vi læser rim og børnene selv vælger et rim som de illustrerer med deres egen tegning. Det kan også være et bord hvor en voksen lærer dem nogle nye spil, eller at vi griber et emne som pludselig optager børnene.

I forhold til leg, kunne det være et "mor, far, børn" hjørne, hvor vi samler alt hvad der giver mening for at legen kan udvikle sig, eller at vi hjælper børnene med at finde ting til deres selviscenesatte leg, det kunne være en dyreforretning eller et dinosaur museum.

I forhold til formiddagsaktiviteterne, har vi ofte et fælles tema, det kan være: Cykelleg, krible krable dyr, teater og meget andet, i den forbindelse bliver der både tegnet malet og lavet fysiske aktiviteter. Det vi laver, skal helst give mening, vi øver ikke skriftsprog bare for at øve men fordi det skal bruges til noget - det skal give mening for børnene. Vi har rigtig god erfaring med at have et fælles tredje, som vi kan have en dialog om og som vi kan, læse og synge om til samling, det giver noget til gruppefællesskabet og skaber en rød tråd til de aktiviteter vi planlægger. Disse temaer arbejder vi bredt med, både socialt, kreativt, kognitivt og motorisk.

Vi forsøger ligeledes at inddrage børnene i alle dagligdagens små gøremål, børnene samarbejder to-og-to om at dække bord og hente mad, de er med til at pakke rygsække til tur, vaske borde og feje efter vi har spist, vande vores "køkkenhave" mm.

I efteråret deltager vi i et "Robin Hood" projekt sammen med en stor gruppe af jævnaldrende børn fra andre børnehaver i Rudersdal kommune. I den forbindelse læser vi Robin Hood og, laver vores egne kostymer, som vi har på til stjerneløbet som foregår i Rude skov.

I løbet af vinteren vil Jane være tovholder på et tema om dyrene i vinterskoven. Som vi også kommer til at arbejde bredt med - hvilke dyr kan man se om vinteren og kan vi finde dyrespor, forme dyr og male vinterbilleder i værkstedet og måske lave et lille teater stykke.

Først efter jul begynder vi rigtigt at italesætte den kommende skolestart og øger gradvis forventninger til børnene.

Grupperne vi arbejder i, bliver lidt større og samarbejdet med forældrene øges, hvis vi oplever at der er børn som har brug for hjælp til at holde styr på deres ting, modtage en kollektiv besked, løse små konflikter, klare sig selv på toilettet osv. Overstående er alt sammen ting, der vil lette børnene i overgangen fra børnehave til skole.

I januar og februar har vi i mange år haft succes med at have et fugleprojekt, som plejer at udvikle sig forskelligt alt efter hvad gruppen har været optaget af. Sidste år, synes børnene fx det var spændende at en voksen hver dag fortalte om en ny fugl, det gav anledning til mange gode dialoger og skærpede børnenes opmærksomhed på fuglelivet om vinteren. En dag kom Jane vores natur pædagog med en død fasan som børnene kikkede på til samling og bagefter kunne dem som havde lyst se Jane og Jonas dissekerer den ude på legepladsen.

En anden dag kom vi til at snakke om strudsen, vi voksne måtte ned og ligge på gulvet for at illustrere hvor stor en struds er, og vi kom til at tale om at det kunne være sjovt at lave en æggekage af et rigtig strudseæg. Dette nåede vi desværre ikke grundet corona.

I Rudersdal er det besluttet at naturen er omdrejningspunktet i forbindelse med overgangen til skolestart, derfor arbejder vi med krible krable dyr tre uger i foråret, hvoraf den ene uge foregår i Høsterkøb hus sammen med en stor gruppe børn fra andre børnehaver, som også skal starte i skole.

Derudover tager vi også på skolebesøg henover foråret. Høstekøb Skole er vores primær som de fleste af vores børn bliver indskrevet på. Men vi forsøger så vidt det er muligt at besøge alle skoler som vi sender børn til. Vi får ligeledes besøg af en lærer fra 0. klasse og en SFO pædagog fra Høsterkøb Skole. De får for at møde børnene i deres trygge rammer i børnehaven og børnene får mulighed at vise deres børnehave frem.

Vi vægter arbejdet med de sociale kompetencer højt, fordi børnenes trivsel er afhængig af hvordan de fungerer og trives socialt - en god social trivsel er en forudsætning for at kunne modtage læring. Dette styrker vi bl.a. ved at arbejde i mindre grupper, men også i den store gruppe til samling, fælles fødselsdage osv. Men derudover bruger vi også "Fri for mobberi"

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Skovstjernen ligger i udkanten af Rudersdal kommune, i virksomhedsområdet Scion/DTU.

Hvert år afholder Scion/DTU en sportsdag for alle ansatte i området, hvor vi af gode grunde ikke kan deltage, men vi deltager ved at besøge festteltet med en gruppe børn og det er blevet en huggelig tradition. De står klar til at modtage os når vi kommer og har købt frugt og juice til børnene.

Ikke langt fra os ligger Høsterkøb kirke, her deltager vi hvert år en dag i december, i et hyggeligt arrangement, med historiefortælling om jesusbarnet og julesalmer. Børnene er optaget af det smukke rum, klang fortælling og flere af dem fortæller om hvordan de selv, eller søskende er døbt i denne kirke.

I Holte ligger reprisen, hvor vi er tilmeldt biografarrangementer. Vi tager bussen og det er i sig selv en stor oplevelse, da vi oplever at en del børn ikke er vant til denne transportform. I reprisen er hele det "gamle look" en stor sanseoplevelse og når de synker ned i de dybe, bløde stole, fuldendes oplevelsen.

Vi benytter os af de kulturelle tilbud der kommer fra Rudersdal kommune, som kan være arrangementer på gl. Holtegård, bibliotekerne, cykelmyggens legeplads, naturskolen som alle børn som voksne er meget begejstrede for.

Da vi ligger langt fra bibliotekerne i kommune, har vi en ordning om at få bragt bøger til os, hvor vi får bøger til vores aldersgrupper og emnebøger, når vi ønsker det.

Efter flere års tanker og ideer er vi endelig kommet i gang med et samarbejde med plejehjemmet Louiselund . 1 dag om måneden besøger 1 gruppe børn og pædagog, en gruppe ældre plejehjemsbeboere. De leger, laver gymnastik, snakker sammen. Børnene er omsorgsfulde og umiddelbare i kontakten til de ældre. Alle nyder dette samarbejde, det er ganske enkelt magisk hvad der opstår i det samvær.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

"Der er pænt og ryddeligt overalt i huset og børnene er virker til at der er en rutine i det at lægge ting på plads og på rette plads.

I børnehaven er der små stationer i hvert rum, og indretningen bærer præg, af at der er tænkt på rummet i helhed, hvor gulv og vægge inddrages.

I flere rum er tingene i børnehøjde, så børnene selv har adgang"

Personalet benytter også de indretningens muligheder og opdeler sig generelt i forskellige miljøer på stuerne, ligesom de tilknyttede mindre rum også bruges til lidt voldsommere leg, end der altid er mulighed for på stuerne. På legepladsen bruges faciliteterne også bredt af personalet, der både fordeler sig ved "fuglereden" legepladsen, i skoven og ved bordene. Da to børn ikke viser interesse for en aktivitet på legepladsen, tilbyder husets PAU på ingen tid børnene et tæppe og en god stakbøger at læse i ved siden af aktiviteten. Det kan betyde at tingene findes på deres rette plads, hvilket også afspejles i den orden, der er i huse".

Udsnit taget fra vores pædagogiske tilsyn, hvilket giver et billede af vores måde at indrette os på. Vi har i forbindelse med vores indsats for 2019/2020 arbejdet målrettet med at indrette vores rum, så de indbyder til gode læringsmiljøer, i forhold til nærmeste udviklings zone. Indretninger der er med til at understøtte børnenes lege, fantasi og sanseindtryk

Vi gør os umage med at præsentere både billeder og børnenes produkter respektfuldt og pænt. Vi stiller krav til æstetikken, da det er med til at skabe et overskueligt miljø for børn som voksne.

Det psykiske børnemiljø handler for os om at møde børnene i en god positiv tone og rumme de forskelligheder børnene kommer med. Firkantede regler, som feks at alle skal ud og lege midt på dagen, ingen legetøj med når vi spiser, eller når vi holder samling osv justeres i forhold til det enkelte barn. Det er nødvendigt og se hvad der giver mening for det enkelte barn og tilrettelægge aftalerne derefter, så barnet perspektiv får en vigtig stemme i planlægningen.

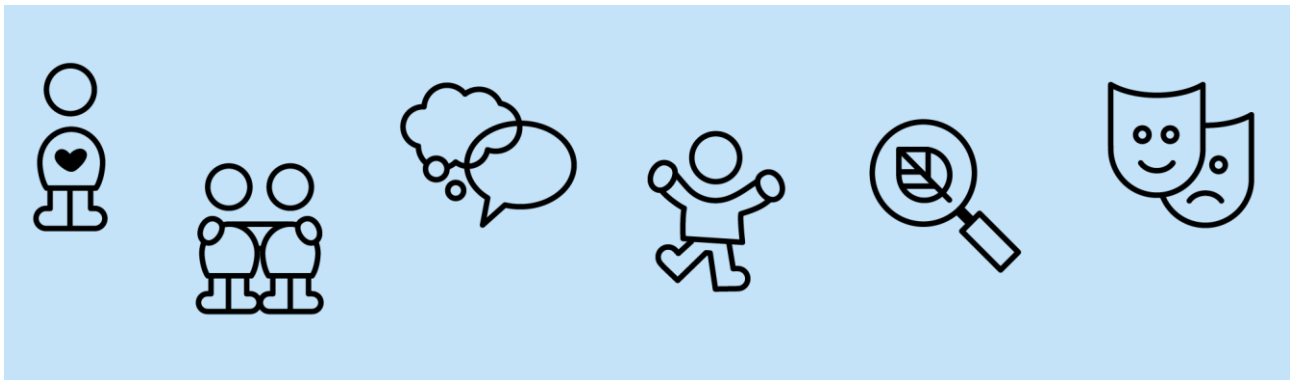
Børnene skal møde voksne der kan forstå og sætte sig ind i deres perspektiv. De voksnes omgangstone er ligeledes positiv og imødekommende, da vi er børnenes rollemodeller.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

For at understøtte børnenes alsidige personlig udvikling i vores pædagogiske læringsmiljø, er det afgørende at barnet bliver mødt af nærværende, omsorgsfulde voksne. For at opnå dette, arbejder vi med en struktureret planlægning hvor alle, hver dag, ved hvad de skal lave. Om formiddagen er det med en mindre gruppe børn i en planlagt aktivitet hvor børnene både inddrages og er medskabere af aktiviteten. Den voksne laver en aktivitet der er tilpasset barnets nærmeste udviklingszone og med de pædagogiske overvejelser der ligger til grund for aktiviteten.

Om morgenen og eftermiddagen, har vi ikke samme mulighed for opdeling i mindre grupper, så her er organiseringen den at personalet skaber legemiljøer, der motiverer børnene til leg og samspil med andre. Her går det pædagogiske personale også både foran, ved siden af og bagved børnegruppen, støtter og guider i de situationer der opstår.

Børnehaven:

En børnegruppe på 7, 4 årige skal i kreaværkstedet og male selvportrætter, men en dreng vil ikke med og male. Pædagogen siger at det er en god ide han kommer med, for hun har brug for hans hjælp. Drengen bliver glad, for han vil gerne hjælpe, men understreger at han ikke vil male. Da børnegruppen kommer i værkstedet, skal alle børnene først have forklæder på og nu beder pædagogen sin "hjælper" om at han ikke lige hjælper sine venner med at få forklæde på, det gør han med den største glæde. Pædagogen deler papiret ud de skal male på og alle sidder nu klar, men hun har "glemt" penslerne, så nu får den lille hjælper endnu en opgave. Han henter pensler og deler dem ud, og sætter sig nysgerrigt op og følger med i hvad der nu skal ske. Herefter går pædagogen i gang med at instruere opgaven med selvportrættet, alle børn går aktivt i gang med at male, og drengen følger nysgerrigt med. Pædagogen spørger om han ikke vil male alligevel og han svarer at han ikke kan så godt som

de andre. De snakker i gruppen om at malerier ser forskellige ud og man kan øve sig, en pige siger "engang kunne jeg ikke cykle, men så øvede jeg mig og nu kan jeg" Pædagogen spørger om der er andre der har prøvet og øve sig i noget og alle har et bud på hvad de har øvet sig i. Drengen griner og pædagogen siger til ham, skal vi øve os sammen? han nikker glad og hun anviser ham i processen og han får lavet et dejligt portræt af en dreng med et smil fra øre til øre.

Vuggestuen:

Der er planlagt bevægelse inde på stuen, 4 ca. 1,5 årige børn og 1 pædagogmedhjælper. Der er taget gynges, tunnel og plastik skamler frem til aktiviteten. Plastik skamlerne har medhjælperen stillet i en lille række på 4 tæt på hinanden, midt på gulvet. Børnene bliver glade da de ser hvad de skal lave og går hurtig i gang med at prøve de forskellige ting, en af børnene vil prøve at gå på skamlerne, men har svært ved at komme op at stå på dem. Hun prøver flere gange, men det er svært for hende at holde balancen og at komme op og stå på den. Medhjælperen opmuntrer hende ved at sige "prøv igen" men pigen virker usikker på situationen. Medhjælperen sætter de 4 skamler, på en ny række ved en madras, og kalder på barnet og viser hende vejen til hvordan hun kan gå på skamlerne og slutte af med at hoppe ned i madrassen med et glad lille Jubii. Med medhjælperens prøver pigen balancegangen, hun snubler flere gange, men til sidst lykkes det hende at gå fra den ene ende og til sidst hoppe ned i madrassen. Hun kommer også med et glad udbrud da hun lander på madrassen. Hun bliver så glad at hun prøver flere gange efter hinanden, hun sender medhjælperen et blik af glæde og stolthed.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er i relationen til andre at barnet udvikler deres sociale kompetencer og empati. Det er i de fællesskaber de indgår i, vigtigt at barnet føler sig mødt, hørt og forstået, så de oplever at høre til og føle sig som en del af det fællesskab. Vi møder barnet i en positive og anerkendende forventning, inspireret af Marte Meo metoden, som er med til at understøtte god social læring og empati.

Vores inddeling af børnene i mindre grupper, i det omfang det er muligt i løbet af dagen, er derfor en vigtig del af det pædagogiske arbejde. Her er de voksne meget tæt på barnet og guider og støtter i det omfang hver enkelt har behov for det. De skal opleve og være en del af et fællesskab, hvor vi som mennesker er forskellige.

I legen udvikler barnet sin identitet og vi skal skabe og udvikle læringsmiljøerne således at børnene kan udvikle sig i læringsmiljøet. I legene skal barnet øve sig i at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter, her går vi som voksne foran, ved siden af og bagved for at støtte barnet i sin sociale udvikling.

Eksempel:

Efter en lang periode med gråvej og regn skinner solen endelig. Om formiddagen er 10 af børn som denne fortælling handler om til cykelleg.

Allerede på cykelbanen begynder Hans og Anders som ellers ikke leger så meget sammen at snakke om, at de gerne vil spise eftermiddagsmad på legepladsen. De spørger pædagogen om hun tror det kan lade sig gøre, og det kan det godt.

Tidspunktet for eftermiddagsmad nærmer sig og pædagogen spørger om der er nogle som har lyst til at spise ude. Hans og Anders holder ved deres ønske, lige som flere af de andre børn, siger at de vil spise ude. Der er også et par børn som lader

beslutningen afhænge af, hvor vi voksne skal være (vi fordeler os, så en spiser inde og en ude) Der er ca. 20 børn denne eftermiddag og tilfældigvis ender det med at der er ca. 10 børn i hver gruppe. Eftermiddagsmåltidet er organiseret lidt cafe inspireret og børnene kan stort set komme, når de føler sult eller det passer i forhold til legen (i tidsrummet 14:00-15:00) De 8 af børnene kommer dog med det samme da pædagogen fortæller at frugten er klar. De kan se og høre, at den anden gruppe hygger sig med en rigtig sjov historie og den vil de også gerne høre. De sidder tålmodigt og snakker og spiser indtil bogen er ledig. Vi læser den, griner og snakker om, at købe denne bog som vi har lånt på biblioteket. Da de er færdige vælger nogle at lege videre udenfor og andre går ind. De to sidste børn, har nu leget færdig i sandkassen og kommer og spiser sammen med mig, vi har en hyggelig stund med lidt snak og planlægning om en af drengenes snarlige 6 års fødselsdag, som snart skal fejres i børnehaven med pyjamas tema.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen:

Vores pædagogiske mål for sprogarbejdet i vuggestuen er, i samarbejde med forældrene, at styrke børnenes kommunikation og samspil.

Pædagoger og pædagogmedhjælpere, skaber hver dag læringsmiljøer som skaber rammer for børnenes sproglige kompetencer. Vi understøtter at alle børn opnår erfaring med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer som de kan bruge i sociale og inkluderende fællesskaber.

Hver dag deler vi børnene op i mindre grupper, så vi her har mulighed for at være ansigt til ansigt, have øjenkontakt og give barnet tid til samtale. Vi følger barnets interesser, øver turtagning og tilbyder nye ord.

Vuggestuens sprogarbejde foregår over hele dagen i de daglige rutiner som f.eks: måltidet, oprydning, bleskift, "farvel stund" og når barnet øver sig i af- og påklædning, men også i aktiviteter som leg, rytmik, kreative processer m.m.

På alle stuer har børnene mulighed for selv at hente bøger, som de fordybe sig i. Vi benytter også bøgerne til dialogisk læsning. Sange med fagter, rim og remser, sanglege og sangkufferter bruger vi dagligt, for på den måde at skabe genkendelighed, struktur og tryghed, men også en sammenhæng mellem hjem og vuggestue.

Børnehaven:

Pædagogerne er bevidste omkring, hvordan vi bedst understøtter det enkelte barns tilegnelse af sprog og vigtigheden af vores rolle, i forhold til at støtte børnene i samspil og kommunikation.

På alle stuer har vi et læringsmiljø med biblioteksbøger, der jævnligt bliver skiftet ud så de passer både til aldersgruppen, temaer og årstiden.

Vi har faste hverdagsrutiner, med formiddagssamling, frokostsamling, frokost og frugtcafe. Dette er stunder på dagen, hvor der er gode muligheder for at tilgodese lærerplanstemaet sprog. Til samling øver vi, det at have en dialog og lytte. Rim og remser, sang, historielæsning og måske en bevægelsesleg. Ved vores måltider ligger vi stort vægt på, at have et rart måltid, med en god dialog med børnene omkring vores oplevelser sammen.

Derudover har vi indrettet et rum, læseværkstedet, det benytter vi med en mindre gruppe børn og laver aktiviteter der støtter børnenes sprogtilegnelse. Såsom spil, bordteater, sprogposer og læseleg.

Beskrivelse af læseleg :

Læseleg med de 3 $\frac{1}{2}$ årige

Bogen Følelser: vi ser og taler om forskellige følelser, som genert, glad, vred, ked af det, modig, sulten, mæt, ensom. Hvorefter vi tegner det at være glad og sur .

Hvordan ser vores mund ud. Derefter går vi ud på gangen og laver bevægelsesbingo med de billeder og begreber(følelser) vi har talt om i bogen.

Læseleg med de 4 $\frac{1}{2}$ - 5 årige

Ud fra en bog om drømme, talte vi om det at drømme om noget. De tre drenge drømte om at være pirater og finde en stor skat. De to piger drømte om at kunne flyve. Efter vores snak så tegnede børnene deres drøm. Drengene tegnede store skatte og pirater, pigerne tegner flotte vinger. Imens børnene tegnede talte vi videre om deres drøm og kom også ind på det at drømme om natten. Vi kom godt omkring begrebet drømme.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen:

Vi sørger for at dele børnene op i mindre grupper, så vi kan være nærværende og imødekomme børnenes behov og interesser.

Eksempel:

Pædagog har en gruppe på 3 børn med ude på badeværelset for at lave fodbad. Denne gang blev der lavet et lunt og iskoldt fodbad. Børnene får deres bukser og sokker af, kommer op og sidde på de små fodskamler og venter spændt. Det lune fodbad er der sæbe i, hvilket resulterer i meget skum. Det iskolde fodbad er der ikke sæbe i, men masser af isterninger. De får lov til selv at vælge hvilket fodbad de vil starte med at prøve. To af dem vælger det lune, men en enkelt vælger det iskolde, da hun stikker sine tæer ned i vandet, hvinder hun og bagefter begynder hun at grine. Hun griner så meget at de andre børn også kom til at grine. Da de er færdige med at grine, prøver hun igen, den her gang får hun den ene fod ned i baljen, men den kommer også hurtigt op igen. Vi snakker lidt om hvorfor det mon er så koldt? De tager alle tre en isterning op og kigger på pædagogen og siger: det er jo fordi du har puttet is i vandet! De to andre, som sidder med fødderne i det lune vand, stikker hænderne ned i det kolde og fanger nogle isterninger. De prøver at putte dem over i det lune vand, men de forsvinder hurtigt igen. Det gør de nogle gange, mens de taler med pædagogen om at det lune opløser isen. Undervejs spørger pædagogen flere gange om de havde lyst til at prøve at dyppe tæerne i det kolde vand, men det vil de ikke. Da de er ved at være færdige med at lege med is, skum og vand, så ville de alle tre prøve at have fødderne i det kolde. Det skaber mange hvin og grin. Efterfølgende har børnene flere gange været henne og spørge pædagogen, om hun kan huske da de havde lavede det kolde fodbad og om det ikke var sjovt.

Børnehaven:

I forbindelse med vores indsatsområde, som er læringsmiljøer om eftermiddagen, er her et eksempel fra Græshoppestuen (5-6 årige), hvor børnene, i forbindelse med en introduktion til formiddagens aktiviteter, foreslog at vores aktivitet med bevægelsesleg blev udskudt til om eftermiddagen.

Vi er ved at afslutte vores samling, hvor vi plejer at fortælle børnene hvad de hver især skal. Denne formiddag skal den ene halvdel af børnene lave rytmik med en pædagog og den anden halvdel skal på legepladsen med terrarier og lups for at lede efter krible-krable dyr.

En af børnenes yndlings aktiviteter er bevægelsesleg, men denne formiddag har han tilsyneladende mere lyst til krible-krable aktiviteten. Så han rækker hånden op og spørger om vi ikke bare kan lave bevægelsesleg om eftermiddagen i stedet for. Jeg spørger om der er andre som har det på samme måde. Det viser sig efter lidt snak frem og tilbage at mange gerne vil ud, og andre vil helst fortsætte deres lege fra om morgenen. Så vi bliver enige om at udsætte bevægelseslegen til om eftermiddagen.

I løbet af dagen minder børnene pædagogen om, at hun skal huske aftalen om eftermiddagens bevægelsesleg og i den forbindelse benytter pædagogen lejligheden til, at spørge hvilke lege de hver især har lyst til. Det gør pædagogen klogere på hvad de er optaget af lige nu, samt mulighed for at finde de rekvisitter frem der skal bruges.

Færdige med frugten, vil to tredjedele af børnene lave bevægelsesleg og resten vil gerne i værkstedet og tegne eller lege,

Børnene vil gerne lave noget med instrumenter, fange- og bold-lege, pædagogen siger ok, og spørger om de også er med på at lære en ny sangleg, hvor de skal klappe rytmer, det synes de er fint. De fleste af børnene deltager til de bliver hentet og nogle enkelte vælger efter et stykke tid at gå i værkstedet, mens nogle af dem, der valgte værkstedet hopper med ind i bevægelseslegen. Under forløbet kommer der forældre for at hente, det forløber uden problemer og nogle af forældrene sætter sig og ser på indtil deres børn er klar til at gå hjem.

Der arbejdes her med grundbevægelser til børnenes egne trommerytmer. De lavede, forskellige fange lege hvor børnene fik pulsen op og øvede sig at fange hinanden på en rar måde. Målet med disse fangelege er, at det udover at være sjovt her og nu også giver børnene noget til selv at kunne igangsætte lege. Når pædagogen opbygger et bevægelsesforløb, er der altid nogle kendte lege, men prøver også løbende at introducere noget nyt, som fx rytmesangen, hvor vi klapper stavelser. De sluttede forløbet af med, at pædagogen fortalte en lille fantasihistorie, som børnene kunne

visualisere imens de lyttede til noget klassisk musik. Denne afslutning valgte pædagogen fordi, det er vigtigt efterfølgende at kunne få pulsen ned igen.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen:

Vi lægger vægt på årstiderne, som omdrejningspunkt for vores planlægning af aktiviteter. Målet er at børnene får oplevelser i, og med naturen. De skal have erfaringer, eksperimentere og have kendskab til naturen. Gennem udeliv og naturoplevelser lærer børn om sig selv og den verden de færdes i. De skal have oplevelser og tid til fordybelse i naturen, som vi giver dem gennem de aktiviteter vi planlægger.

Vi leger med små forsøg, som f.eks hvilke naturmaterialer kan flyde og hvilke vil synke, hvorfor kommer der en "regnbue" når vi sprøjter med vandslangen. Gennem disse eksperimenter, vil de få kendskab til science i børnehøjde. Det kan også være at undersøge de dyr og planter vi finder i naturen, og bruge vores sanser, når vi går på opdagelse. Vi giver børnene en viden og forståelse for naturen f.eks små dyr er levende væsner vi skal passe på, blomster og grene skal ikke bare plukkes, knækkes uden en grund, vi smider ikke affald i naturen osv.

Vi understøtter børnenes nysgerrighed og oplevelser i naturen ved at tilbyde forskellige redskaber som de kan have til rådighed, når vi sammen finder dyr og planter som skal undersøges. Vi bruger forstørrelsesglas, små bakker, terrarier, opslagsbøger, undersøgelsesduge mm. Vi læser bøger, synger sange, laver rim og remser om dyr.

Vi oplever at børnene, efter gentagelser omkring naturaktiviteterne, begynder at tage initiativ og undersøge naturen f.eks vende sten, lede efter dyr, snakke om naturen, undre sig og stiller spørgsmål til os, og beder om redskaber til at undersøge

Børnehaven:

I Skovstjernen har vi Jane, som natur pædagog. Jane er ikke tilknyttet en bestemt stue, men arbejder på tværs af børnehaven. Naturpædagogen tager hver dag, en mindre gruppe fra en af børnegrupperne med til et andet læringsrum, som udgangspunkt er udenfor. Ca. kl.9:30 trækker natur gruppen, sig væk fra deres stue og ind i et natur eksperiment/natur oplevelse. Årshjulet bestemmer hvilken retning fokus peger på, men med børneperspektivet i fokus. Børnene har medbestemmelse i hvad de skal undersøge, og det skaber nysgerrighed, ansvar og en fælles oplevelse som vi skaber sammen. Naturpædagog giver børnene en udvidelse af deres viden, omkring naturtemaer/naturfænomener. I arbejdet med natur og naturfænomener, fokuserer vi på at barnet lærer respekt og anerkendelse for naturen, og lærer at færdes fortroligt i den. Natur gruppen og naturpædagogen spiser gerne frokost sammen, enten på legepladsen/ude på turen. For at tiden til fordybelse, samspil, relationer og fællesskab, og muligheden for at blive i aktiviteten, holdes så længe som muligt.

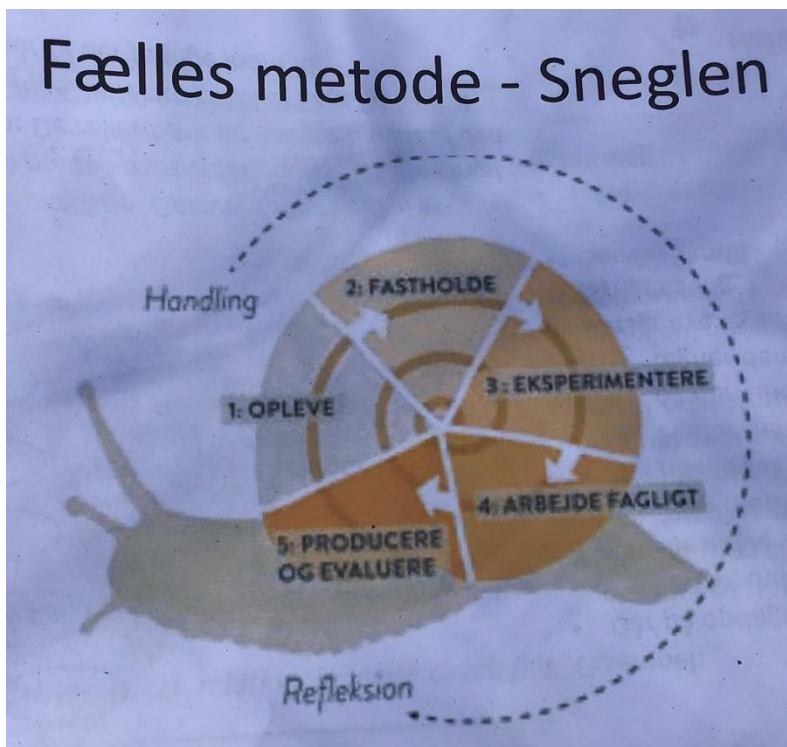
På vores naturlegepladsen har vi hængekøje, kolbøtte stativ, gynger, vandkanal, balance bane, legehuse, sandkasse. Bær labyrint, frugt træer med æbler, mirabella, bålplads, højbede med krydderurter og grøntsager, samt drivhus hvor børnene skal være med til at så. Der skal vi have tomater, agurk osv.

Alle disse frugter, bær, nødder og grøntsager bliver brugt, som en del af årshjulet ,hvor børnene høster og tilbereder, f.eks. Saft, syltetøj eller syltede rødbeder til leverpostej.

Vi tager Aktivitetskasser med dinosaurer, dukker, tæpper, bøger med ud på græsset, når vejret /årstiden tillader det. Fra legepladsen er der en låge ud til egen skov, som børn og voksne tit tager ud og går på opdagelse i, og bliver trygge ved skovens hemmeligheder.

Om eftermiddagen fortsætter naturgruppen, med at undersøge et naturfænomen, samt spise frugt. Det giver os tid til at tygge lidt på tingene, tænke over hvad vi har lavet og hvad vi vil lave i morgen(refleksionstid).

Naturpædagog arbejder ud fra sneglen som model. Opleve- fastholde(fokus)-eksperimentere- arbejde faglig(give dem viden)-producere og evaluere, dette punkt giver børn og voksne tid til at reflektere over hvad de har lært, og hvad de måske vil vide mere om.

Skovstjernens beliggenhed gør, at der er mange muligheder for naturoplevelser.

Det er vigtigt at man får et forhold til det nærområde man bor i. Udover naturen omkring os besøger vi blandt andet Arboretet, Hørsholm slotshave, krebsesøen, Rude skov. Vi printer et stort kort ud, og ser hvor vi har været i forhold til institutionen og børnenes hjem i forsøg på at skabe mening og sammenhæng, i deres bevidsthed af omverdenen.

Tæt på Skovstjernen benytter vi en stikvej til cykelleg og en fodboldbane, til boldspil og andre bevægelseslege. Vi er netop i 2019 begyndt på et årligt motionsløb som finder sted her, dagen før efterårsferien, ligesom skolernes motionsdag

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen:

I Børnehuset Skovstjernens vuggestuegrupper tænker vi kultur, æstetik og fællesskab ind i læringsmiljøerne, som vi møder i hverdagens rutiner, planlagte aktiviteter, spontane leg og indretning.

Stuerne er indrettet i mindre legezoner som eksempelvis køkkenkrog, konstruktionsområde, dukkekrog og læsehjørne. Her er legetøjet placeret så det indbyder til leg og vækker børnenes nysgerrighed samt giver mulighed for fordybelse.

I løbet af året har vi forskellige temaer, som vi går i dybden med; Ofte med afsæt i naturen, da vi bor midt i skoven. Børnene får mulighed for at eksperimentere og gøre sig forskellige erfaringer inden for temaets rammer. De bliver præsenteret for forskellige indtryk, som kan inspirere dem i deres leg eller ved kreative udfoldelser.

Når børnene skal udtrykke sig kreativt introducerer vi dem for forskellige materialer; F.eks. materialer fra naturen, herunder grankogler, blade, kastanjer og æbler, men også materialer som papir, karton, paptallerkener, mælkekartoner og paprør. Ud fra materialerne guider vi børnene til at fremstille forskellige æstetiske udtryk ved at inddrage eksempelvis maling, vandfarver, lim, farveblyanter mm.

Gennem kreativ udfoldelse får børnene mulighed for at undersøge og eksperimentere med forskellige materialer. Deres nysgerrighed vækkes, og barnet fordybelsesevne stimuleres.

Vi synger ofte; både traditionelle og nyere sange. Vi synger sange, der handler om ting vi er optaget af eller er i gang med at lære noget om. Vi har både sangkuffert og sangvæg, som vi synger ud fra. Herigennem inddrages børnene i fællesskabet og er aktiv deltagende. Vi synger fagtesange, så de helt små børn, uden verbalt sprog, kan deltage. Hver fredag mødes alle 3 vuggestuegrupper til fællessang, hvor fællesskabet styrkes.

Vi fejrer også mange traditioner som fødselsdage, jul, fastelavn, påske og høstfest, hvor sang også inddrages. Vi gør meget ud af at markere de forskellige mærkedage ved f.eks. at pynte stuen op med børnenes hjemmelavet pynt.

Børnehaven:

Som i vuggestuen indrettes grupperummene i læringsmiljøer der er tilpasset børnegruppens alder. Vi gør os umage med at legemiljøerne ser indbydende ud.

Værksted - en skabende æstetisk proces:

I vores værksted laver vi mange forskellige aktiviteter. Langt de fleste aktiviteter er tilpasset årstiden og/eller højtiderne. Og de enkelte stuerne tilpasser aktiviteterne til aldersgruppen og har dermed øje for "zonen for nærmeste udvikling", således at alle børn kan være med og føler at de mestrer den pågældende aktivitet og udfordres tilpas for alderen.

Der er forskellige måder at tilgå en skabende æstetisk proces gennem forskellige temaer, emner, årstider, højtider osv. F.eks. i foråret 2019 hvor vi deltog i Cyklistforbundets børnehavekampagne "vi kan cykle". I den forbindelse var der en konkurrence hvor man kunne indsende et sæt cykeltegninger. Dette deltog vi i, først tegnede børnene cykler med instruktion fra en voksen med sprittusch, fedtfarver og akvarelmaling. Efterfølgende tog vi en cykel ind i værkstedet og børnene lavede iagttagelsestegning. Til sidst scannede vi alle tegningerne ind og sendte til Cyklistforbundet - og de originale billeder hængte vi op i institutionen. (ps vi vandt konkurrencen)

Børnene kreativitet behandles med respekt og sættes æstetisk op i rammer.

Et andet eksempel er at hvert år i januar, har de ældste børnehavebørn (kommende skolebørn) et tema med fugle, hvor de lærer om forskellige fugle, laver fuglemad, tegner, maler og laver fugle i ler.

Vi præsenterer også børnene for forskellige materialer, når vi arbejder med skabende æstetiske processer, f.eks. hvert år til jul laver alle børnehavebørn en engel i ler. Derudover klipper vi diverse til pynt til årstiden og højtiderne som vi hænger op på stuerne. Vi arbejder også med forskellige naturmaterialer, genbrugsmaterialer f.eks. mælkekartoner, pap, aviser osv. Hvilket giver god mulighed for at tale med børnene om bæredygtighed.

Kultur og fællesskaber:

Til samling i de enkelte børnegrupper forsøger vi at skabe et fælles tredje ved at inddrage dels forskellige temaer og emner, som kan have udgangspunkt i årstid og/eller højtid, men det er også lige netop det som optager børnene på det givne tidspunkt.

Vi bruger bl.a. også "Fri for mobberi" som fælles tredje til samling, hvor børnene får mulighed for dels at give og modtage massage, men det bliver også brugt som et redskab til en god dialog med og børnene imellem om de ting som kan udfordre deres indbyrdes relationer og fællesskabet.

Vi har en lang række traditioner som gentages år for år. I juni holder børnehaven bedsteforældredag - en dag som børnene ser frem til og deltager i planlægningen af - de plukker blomster, dækker borde, pynter op og laver velkomstkilt. I september afholder vi vores årlige høstfest, hvor børnene ligeledes deltager i arbejdet med at gøre klar til festen. Til høstfesten har vi forskellige aktiviteter på legepladsen for både vuggestue- og børnehavebørn. Forældrene bidrager også til festen med hjemmebagte boller eller et stykke kage til den store fælleskage som festen afsluttes med.

Julemåneden er også noget helt særligt i Skovstjernen - vi starter med at holde julefest den første hverdag i december, her er der arbejdende værksteder med mulighed for at snitte nisser, male kræmmerhuse, lave juledekorationer og trille havregrynskugler. Og sidst men ikke mindst er der caféen hvor der kan nydes en kop

kaffe/te, saftevand, småkager og clementiner mens der, i fællesskab, laves en flot guirlande til at pynte vores lange gang med. Derudover byder julemåneden på julesamling med nisser som på skift besøger børnene hjemme og måske laver drillerier, dette skriver forældrene om og så får børnene mulighed for til samling at fortælle om nissebesøget og vi læser det skrevne højt. Der bliver naturligvis også sunget julesange og læst julehistorier. En anden tradition i december er at de ældste børnehavebørn går Lucia for hele huset og forældrene. Alt dette er med til at skabe en stemning og et fællesskab til glæde for både børn, forældre og personale.

Evalueringsskulturer

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturer i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturer, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I en del år har vi benyttet os af aktionlæringsmetoden, som er en didaktisk metode til at udvikle vores praksis. Den har vi haft succes med at benytte os af til de fokusområder vi har haft behov for at udvikle på.

En metode hvor vi undres, indhenter viden, sætter mål, planlægger aktioner, evaluerer og implementere.

I forbindelse med kompetenceforløbene er vi blevet introduceret til skema til handling, hvor spørgsmålene er med til at støtte os i at forbedre, optimere praksis, så vi skaber læringsmiljøer som børnene kan udvikle sig i.

Derudover er postkortmodellen endnu en metode, vi har benyttet os af. Den er god til at føre os godt igennem et projekt forløb, så vi sikre at vores data indsamling, som både kan være foto, video, praksisfortællinger som vi bruger til evaluering af tegn og

mål. Den nye viden vi erhverver os, skal gerne munde ud i nye handlinger og forankre sig i praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Med metoderne som postkortmodel, skema til handling, aktionslæring og EPV modellen, er vi godt klædt på i forhold til at følge vores praksis nøje og evaluere på nye tiltag. Vi vil på pædagogiske dage, personalemøder og afdelingsmøder benytte disse evalueringsredskaber.